

BEBŐK BÁLINT GÁBOR

Régészet

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:Mészáros Orsolya
egyetemi adjunktus, ELTE BTK**VÁROSI KERTKULTÚRA A KÉSŐ KÖZÉPKORBAN ÉS
A KORA ÚJKORBAN****Kulcsszavak:** régészet; középkor; városi régészet; kertkultúra; város

A dolgozat témája a késő középkori és kora újkori magyarországi városok magánkertjeinek bemutatása jelen régészeti ismereteink összefogásával. A városi kertek vizsgálatát régészeti, tipológiai, gazdasági és városrendezési szempontok segítik, a kertek osztályozása pedig négy felhasználási mód szerint oszlik fel: 1. veteményes- és gyümölcsöskertek; 2. szőlőskertek vagy kerti szőlők; 3. majorkertek, vagy szérűs- és szálláskertek; 4. díszkertek. A már közölt városi kutatások által felállított ismereteink a 14-18. századi városainkról hiányosak és elszórtak, így a dolgozat ezt a tudást hivatott összefogni.

A tanulmány elsőként azt mutatja be, hogy a hazai középkori városi régészet hogyan kezeli a városi kutatásokat, és azon belül milyen módon dolgozza fel a városi kertek objektumait és leletanyagát. A városi kertek vizsgálatakor továbbá fontos, hogy a telek és a rajta létesült kert milyen jogi, területi és funkcionális viszonyban álltak egymással. Az értelmezés fő eleme a városi kertek kategóriákba osztályozása azok hasznosítási módjai, ültetett növényei és épített struktúrái szerint. Ez a tipológia a korabeli írott források szemléletmódját követi. A dolgozat tárgyalja a különböző típusú városi kertek termesztett növényeit: a kapásnövényeket, gyümölcsöket, külön figyelemmel a szőlőkre, és a gabonaféléket. Bemutatja a késő középkori és kora újkori táplálkozási trendeket és a városi gazdaság, valamint a lokális és távolsági kereskedelem legfontosabb piaci termékeit. A dolgozat utolsó egysége azt tárgyalja, hogy a kertek hogyan és hol helyezkedtek el a városokban, továbbá azt vizsgálja, hogy az eltérő szerepeket betöltött kertek területileg egymáshoz kapcsolódtak-e, vagy függetlenül, elhatárolva létesültek.